

פרוטוקול מס' 25/ד
מישיבת ועדת הכלכלה
מיום ב' סיון תשט"ו - 24.5.55
בשעה 11:00

חברי הוועדה:

האזרחים:

- מ. בנטוב - היו"ר
- ב. אבניאל
- א. כהן
- ש. הבה
- א. זיסמן
- ש. לביא
- ע. מימון

מוזמנים:

- מר רוזן - יו"ר הוועדה להגנת תוצרת הארץ
- מר לוי - מטעם הוועדה להגנת תוצרת הארץ
- ש. פלקוביץ - " " " "
- ש. קולטון - " " " "
- ו. הבר " " " "

בענין היבוא המתחרה.

סדר-היום:

היו"ר מ. בנטוב:
אני פותח את הישיבה, ומברך את נציגי התאחדות בעלי התעשייה בוועדה להגנת תוצרת הארץ, שהזמנתי אותם לישיבת זו, כדי לחזור ולדון בבעיות ההגנה על התעשייה הישראלית מפני יבוא מוצרים מוגמרים מחו"ל.

אני מצטער שהוועדה איננה הרכב מלא, כבר מרגישים את אותות הבחירות. אבל העניינים העומדים על סדר היום, אינם חדליה להיות חשובים, גם במיטות הנוכחיות; להפך - חשיבותם מובלטת יותר. וכל כמה שנתקרב לתקופת הבחירות, אפשר יהיה פחות לעסוק בדברים אלה, העלולים לגרום נזק בכמה וכמה שטחים.

כידוע, דנו לפני כמה חדשים בסוגיה זו, ולאחר דיונים ממושכים, המליצה הוועדה על שורת המלצות, שלמעשה אושרו באופן עקרוני על ידי שרי הממשלה הנוגעים בדבר. אך לצערי הרב, אנו נחלקים מדי פעם בסימני אזהרה הן בעתונות והן מצד אנשי שונות שהצרה פגעה בהם, ומתברר שלמרות כל ההמלצות שלנו והעמדות העקרוניות של הממשלה, תהליך זה של הסתננות מוצרים המחבלים בייצור המקומי, משום מה הולך ונמשך, וזה מחייב אותנו לשוב ולטכס עצה כיצד למנוע את הדבר.

לפני שבועות אחדים החלפנו דעות בענין זה, והחלטנו לפנות לצבור, כדי לבדוק טענות ממקור ראשון. ואמנם קבלתי כחריסר פניות, שעוד אעמוד עליהן בהמשך הישיבה. אבל אני מבין שהוועדה להגנת תוצרת הארץ

אוטומת חקר בעניין זה, והיינו רוצים לשמוע מכם, באילו מידה נתגשמו ההמלצות שלנו והיכן הן נקודות החורפה. כן היינו רוצים לשמוע מכם על מקרים קונקרטיים שיכולים ללמדנו על המצב שנחלוזת.

מר רוזן:

אנו מודים לכם על ההזמנה להופיע בפניכם על מנת למסור דוחה אינפורמציה שבידינו, ולעזור לכם בעבודתכם. כבוד היז'ר הזכיר את ההמלצות שהועדה קבלה לפני שנה. אני ארשה לעצמי לעבור על ההמלצות ולציין מה בוצע ומה לא בוצע.

אשר להמלצה הראשונה, בדבר אי-סתם רשיונות ליבוא סחורה, אני חושב לחובה נעימה להודות לוועדה זו, שכתוצאה מהמלצתה זו חל שיפור ניכר - את כי המצב עדיין אינו אידיאלי - בשטח מתן הרשיונות, פרט לכמה ליקויים גם במשרד זה וגם ביתר המוסדות הממשלתיים, כי בעיה זו הייתה בזמנו במחירת וועדת הכלכלה עזרה לנו להעלותה לבעיה אקטואלית של כלכלת המדינה. אנו משתמשים בהזדמנות זו כדי לציין עובדה זו, ואנו אומרים זאת בכל הכנות, גם כלפיכם וגם כלפי מוסדות הממשלה שאנו מוצאים אצלם אוזן קשבת.

בהמלצה שניה המלצתם על רשות מוסמכת אחת. דבר זה לא הוצא לפועל, והסיבה היא כמובן "קנאה טפודותית" בין כל משרדי הממשלה הרוצים לכתוב את הרשיונות בעצמם.

אשר להמלצה ג), כמובן שאם אין רשות אחת, אין גם ועדה צבורית מרכזית שהמלצתם עליה. אבל אני חייב לציין, כי על יד כמה משרדים ישנן ועדות צבוריות, אחדות פחות פעילות ואחרות יותר פעילות, כמו זו של יד משרד המסחר והתעשייה, אשר יש לה סמכויות רחבות יותר.

המלצה ד) על בדיקה כללית של תעריפי המכס, לא הוגשמה, ובשטח זה אנו רוצים לציין כי יש פירצה גדולה הגובלת באי-הגיון. יש שורה שלמה של מצרכים אשר בשעה שהם מובאים מחו"ל אינם משלמים מכס בתור דבר מוגמר, בה בשעה שעל חמרי גלם מוטל מכס.

אשר להמלצה ה), דבר זה חוקן במקצת, אבל גם כאן ישנה עדיין פירצה. בזמן האחרון היו מקרים שהמכס הזמין יצרנים ומומחים במקום פקידים כדי לבדוק את ערך הסחורה המנבאת מחו"ל. אבל לעתים קרובות יבואנים מסויימים משתמשים במחיריים שאינם מתקבלים על הדעת.

בהמלצה ו) המלצתם על החרמת סחורות שהובאו בלי רשיון, ואני חייב לציין כי בדרך כלל היו מקרים של החרמה, אבל לא לשביעת רצוננו המלאה.

גם המלצה ז) על ריאקטפרוט בצועה לקוי וזולע.

אשר להמלצה ח', כפי שהכרתי, פרט למקרים שנחננו רשיונות מטנג כזה, בדרך כלל משתדלים המשרדים הממשלתיים ללכת לפי קו זה, אבל גם פה ישנן פירצות לא מעטות.

המלצתכם ט) על בדיקת רשיונות יבוא שלא נוצלו, לפי דעתנו, לא נעשתה בכלל.

אשר להמלצותיו של מר בנטוב, בשטח זה של יבוא יעוליים, ישנה פירצה גדולה הנובעת מהמימותה הגדולה של הממשלה, שקבעה כי כל עולה רטאי להביא אתו 1400 דולר, ואם ישנם 12 איש במשפחה, זאת אומרת 1400 דולר כפול 12, ועוד 25 אלף לולר על כל ראש משפחה. ואם קראתם על המקרה של סרביזים שהביא עולה חדש, הרי אני חייב להביא לידיעתכם, כי הדבר מאורגן כבר בצורה כזאת, שפונים אל העולים החדשים כל מיני אנשים המעבירים באמצעותם כל מיני סחורות.

היו"ר מ. בנטוב:

מה המצב ביחס למשרד הבטחון?

מר רוזן:

לא ידוע לנו על הקשר בין למשרד המסחר והתעשייה ומשרד הבטחון. יתכן שהוא קיים. אבל גם במשרד הבטחון אנו נתקלים לעתים בפירצות. כידוע לכם, לכל משרד יש תקציב. עד פברואר 1952

היחה אפשרות למטרד זה, לקבל את החקאיב בלירות ישראליות ברשיון יבוא בדולרית לפי חישובים של 36 גרוש הדולר.

כאשר הופיע ענין השלומים, מטרדים ממשלתיים מסויימים, עיריות ומוטדות אחרים, החלו לקנות בחברת הטילומיה כי זהו מקור לאסראי ארוך, ודוגמה בולטת למך יכולת לשמם החנורים לאפיה. יצרן מקומי היה מוכן לייצר אותם חנורים באיכות לא פחות טובה מאלה המיוצרים בגרמניה וממחיר לא יותר יקר, אבל הוא לא יכול היה לתת אותו אסראי שהיה מוכן לתת היצרן בגרמניה באמצעות חברת השלומים.

לאחר שנחתי תמונה כללית על המצב, המסקנה מדברי היא - הזמנתכם לפועל ב אותם השטחים שעליהם המלצתם והם לא הגושמו.

מר לוי: אני חושב שמיותר להדגיש את נקודת הפטיכוזה של הצרכן המקומי המעדיף תוצרת חוץ, ודבר זה מנוצל היטב על ידי הסוחרים, המצביעים על בד מסויים כעל בד שוויצרי או על חלק מסויים כמיוצר באנגליה ועל חש בון זה לוקחים מחירים גבוהים יותר.

בועדה בצבורית משתתפים היצרנים, הסוחרים, הצרכנים והאגוד המקצועי. וועדה זו מגלגה על מוצרי תוצרת הארץ רק במידה שמחירים וטיבם עומדים על הגובה, בהתאם לקביעת הועדה הצבורית.

הזכיר מר רוזן את הסחורות המובאות על ידי העולים החדשים. עולים הבאים ארצה, צריכים להביא רק דברים הנמצאים בארצם, אבל בשום אופן לא חלקי חלוף למכוניות, ורק קרבורטורים ורק לדה-סטון, בה בשעה שבאלג'יר אין מייצרים חלקי חלוף אלה. אבל רק מתוך כך שנחנת לעולים אלה האפשרות להביא 1400 דולר, הם יכולים להביא מוצרים כאלה.

א. כהן: אבל הרי הם משלמים מכס? ושנית - מדוע יש הפרט במחירים ומדוע לא נמצאה דרך להביא את המוצרים האלה בתכנית היבוא של הממשלה?

מר לוי: משי שוויצרי אי אפשר להביא ברשיון יבוא. העולה החדש מביא את המשי ומקבל את המחיר שהוא דורש. הוא הדין לגבי חלקי חלוף ודברי לוקסוס אחרים שמטרד המסחר והתעשייה אינו נותן רשיונות להביאם.

רבותי, עליכם לדעת שיש רשת מאורגנת שמקבלת הזמנות ותוך 3-4 שבועות מביאה את הסחורות ארצה על ידי עולים חדשים המסכנים את עצמם, ולמעשה משמשים רק כשליחים ומקבלים 50 לירות עבור כל הסחורה. לכן אינני יודע אם בזה אנו עושים לעולים.

מכוונות וציוד לחקלאות משוחררים ממכס, החל ממכוונות ומתקני אריזה וגמור בחלקים הקטנים הדרושים לרפת וללול. ואילו על חמרי גלם המיועדים לייצור מקומי, שצריך להתחרות גם בטיב וגם במחיר, מוטל מכס ביעור של 60 אחוז.

יבואנים וחברות גדולות הרוצים להביא רק תוצרת חוץ, מנהלות מו"מ עם חברות מקומיות ובכוונה תחילה בוחרים בחברות בלתי מתאימות לייצור. לדוגמה: חברת "של" מנהלת מו"מ זה שנה וחצי עם 5 חברות לייצור בלונים. 3 חברות מבוססות המייצרות בלונים, אתן לא נכנסו למו"מ, אלא ניהלו את המו"מ עם חברה שאינה יכולה ואינה רוצה לייצר את הבלונים. ולאחר כמה חדשי מו"מ באים וטוענים: הזמנו ולא קבלנו, יש הכרה לתת לנו רשיון, כי אנו זקוקים לבלונים. אותו דבר עושות חברות ישראליות נכבדות מאד גם במקטור החקלאי.

יש בעיה נוטפת של יבוא מכוניות שמרכיבית אותן בארץ הועדה הצבורית טיפלה בדבר והחליטה שהיצור בקייזר פרייזר הוא טוב. חברת קייזר פרייזר מב קשת לאפשר לה להרכיב בארץ מכוניות מטוג פיג' ופורד, הן

אך אין מאפשרים לה זאת, מביאים גם מכוניות להוצאת אספה לעיריות, והנימוק הוא - שלעיריה אין תקציב בחברת השלומים היא יכולה לקבל את המכוניות באשראי לטמונה שנים, גם בחלקי חלוף קיימת אותה הפקרות, מביאים חלקי חלוף במחירים יקרים יותר ובטיב נמוך. זוהי גובה גבה צריכה להתערב הממשלה.

שאלת האשראי מעיקה עלינו מאד, מדוניות האשראי היא - צמצום האשראי כדי למנוע אינפלציה, אבל כאן יש הפליות, ומפעל טלויזי ש אינו מקבל אשראי אינו יכול להמשיך בייצור. חברת השלומים בותנת אשראי לטמונה שנים, בעוד שאף יצרן מקומי אינו יכול לחת אשראי לתקופה כזאת. גם זו שאלה שצריך למצוא לה פתרון.

ס. פלקוביץ:

אני רוצה לעמוד על בעיית היבוא המתחרה בטח התעשייה הקלה ובעיקר בטח הארגונים המוכנים והבגדים המוכנים. כחבר בוועדה הצבורית להגנת תוצרת הארץ נוכחתי לדעת שקיים שוק לרשיונות יבוא ובמיוחד מתפתח שוק זה בטח האריגים. המחיר עבור דולר ברשיון הוא בגבולות 1.750-2.000 ל"י. מי שיש לו רשיון יבוא מקבל דמי לא יחרץ 1.750 ל"י הדולר, ואינו צריך להשקיע בעסק זה שום דבר. קבוצה זו של קוני הרשיונות קונה את הדולרים בשוק השחור, מעבירה אותם לחו"ל וקונה את האריגים. והיבואן המכריח מקבל חלק מהדולרים בחזרה. כאשר אנו עושים יצוא לתורכיה, אנו חייבים להעביר את החשבון שלנו לבקורת בקונסוליה התורכית בארץ, בו בזמן שכאשר מביאים סחורה ארצה, מספיק איזה שהוא פתק - אינו מוכרח להיות של פירמה - שבו מצוינים הסחורה, וכמות הסחורה ומחיר הסחורה, ועל סמך הפתק הזה נעשה החשוב לצרכי המכס ומס מותרות, בשעה שסחורה זו במציאות אולה כפי כמה וכמה. יוצא אפוא שעל ידי חשוב בלתי-כונן של המכס ומס מותרות, מקבל היבואן את ההפרס בחזרה. זה פוגע ביצרן המקומי, כי הוא חייב לשלם את כל התשלומים הפיסקליים לפי חשבון המכירה בארץ, או לפי מה שנקבע בוועדה המשותפת של מחלקת מס מותרות והארונים. את יצרן מקומי מוכר מטר בד בשתי לירות, הוא חייב לשלם מס מותרות משתי לירות. יבואן המביא גרד ומוכיה שטילה 30 טנט המטר, מחשיבים לי את השלושים טנט לצרכי המכס לפי לירה דולר, כך שזה נהפך ל-30 גרוש.

א. כהן:

ואף על פי כן, כל כמה שלא יציג פקטורה מזוייפת למכס וכל כמה שלא ירוויח במס מותרות, עדיין ההפרש בין/ט הוא מטלה לבעל הרשיון ובזון מה שהוא מוכר, הוא יגדול וזה אינו ברור.

ש. פלקוביץ:

לא קיים בעולם שוק אריגים המוצף באריגים כל כך טובים, כמו בישראל. לא קיים שוק אחד בעולם בו הצרכן הבינוני מרשה לעצמו להוציא להלבשה סכומים כה גדולים כמו בארץ. המפעל שלנו עושה יצוא ניכר של בדי תחרי. בדים כאלה אין מביאים מחו"ל, אבל מביאים בדי ניילון שהקונה מוכן לשלם עבורם מחיר גבוה. במוצרים שער החליפין מתבטא ב-1 ל-4, היבוא הולך ופוחת.

מהדבריי שנאמרו כאן, אתם יכולים לקבל רושם כאילו איננו רוצים בעולים, או שאנו יוצאים בעולים את המקור להברחה. אבל עובדה היא שהעולה משמש רק מכשיר בידי חברות הברחה.

איננו יודעים את המספרים המדויקים, אבל מכל החשובים שעשינו, מתברר כי בשנת 1954 הגיעו ארצה סחורות מוגמרות בטכום ה עולה על חמרי הגלם לאריגה שהגיעו ארצה.

היו"ר מ. בנטוב:

מהו הסכום?

ש. פלקוביץ:

בין 3 ל-4 מליון דולר. אנו טוענים, שאילו לא היו מביאים כמויות ענקיות כאלה של אריגים מוגמרים, אפשר היה להגדיל את היקף החסוקה ב-5000 פועלים. רוב האריגים האלה הגיעו על ידי החתחת מאורגנות, ורשיונות היבוא נוצלו בצורה כזאת שהוקטנו המחירים בחשבונות היבוא.

אני חושב שאנו המדינה היחידה בה רשיון היבוא הוא זכות ולא חובה. רשיון היבוא אינו מחייב את בעליו לבצע את תנאי הרשיון, הוא יכול להביא, והוא יכול לא להביא, ומה הנזק הנגרם על ידי כך למדינה, אינני צריך לומר לכם. כיום אין מצרפים לרשיון היבוא דוגמה של הסחורה המבוקשת, וזה מאפשר כל מיני קומבינציות. לכן אנו מקקשים, כי תהיה חובה

לירף את שדוגמת הסחורה המבוקשת.

מקור שלישי להבאת סחורות מוגמרות, אלו הן המתנות, ובוזה לוקים כל המוסדות שלנו. והמתנות הן בעיקר בגדים מוכנים, וזבוא זה מתבטא בין 500 אלף דולר עד מליון דולר. למעשה אלה אינם בגדים משומשים אלא בגדים חדשים.

א. כהן: מי שולח מתנות אלו?

ש. פלקוביץ: נשי הדסה, נשי המזרחי ובהצגנו נשים אחרים, אביא בפניכם דוגמאות ממסיות. הגענו בארץ לייצור אגדים אלטטיים שאין להם בטיבם. ובנה, בזמן האחרון הופיע משלוח של 5958 ק"ג אגדים אלטטיים באניה דגן בשביל קופת חולים. קופת חולים ניהלה מו"מ עם היצרן המקומי והיתה מוכנה לקנות אצלו את האגדים, אך לפתע הופיע משלוח זה, וקופת חולים טוענת שזהו מחנה.

ש. זיסמן: מה ערך המשלוח הזה?

ש. פלקוביץ: המחיר הרשמי של חמר הגלם פלוט עבודה הוא 12-13 דולר הקילו. זה בערך 60(70 אלף דולר.

נוסף לכך ישנם מוסדות רבים המקבלים שאריות, אך למעשה כאשר פותחים את ארגזי השאריות במכס מחברר, שבארגז אחד נמצא החלק הקדמי של הבגד, ובארגז שני - חלק האחורי, ועל שאריות אין מסלמים מכס.

ועדת הכלכלה המליצה על בקורת הרשיונות שעדיין נמצאים בחקפה. היתה בארץ חברה ידועה בשם פוקרו, ולמרות שרשיונות היבוא שלה נגמרו במחצית הראשונה של 1954, פירמה זו עד היום מקבלת סחורות בכמויות ניכרות, ומציעה סחורות חורף ל-1955/56.

דובר כאן על קנסות המוטלות על סחורות מוגמרות המובאות ללא רשיון. ארגז של שאריות משי שמשקלו 80 קילו ועלה בארצות הברית 82 דולר - הוטל עליו קנס של 300 לירות. הסחורה שוחררה ונמכרה ב-1200 לירות, כלומר - רווח של 200 אחוז. יוצא אפוא שהקנסות אינם פותרים את הבעיה. הדרך היחידה לפתרון הבעיה היא - החרמת הסחורות.

אני הייתי מציע להקים ועדה לזמן מוגבל שתבדוק באיזה צורה עוברים סחורות אלו את המכס, ובאופן מיוחד את הפגע הזה של המתכנות.

ש. קולטון: אני רואה את בעיית היבוא המתחרה מנקודת מבט אחת - רבוי תעטוקה בארץ, ומתוך השקפה זו אני יושב בוועדה הצבורית להגנה על חוצות הארץ. הרבה עובדות קשות ישנן בחיי המשק שלנו, וכנראה קשה משאול הוא שנוי אופיו של היהודי והעברתו לחיים פרודוקטיביים.

כאשר קראתי את המלצות ועדת הכלכלה, שמחתי מאד, כי הן עונות על מרבית השאלות. אבל השאלה היסודית היא - אם הן חשמשנה בספס למדיניות של כמה משרדים. רבוי רשויות מוסמכות להוצאת רשיונות, עדיין מהווה גורם מכביד לפתרון הבעיה. לדוגמה: נאבקנו בשנה שעברה על מוצר מסויים בוועדה שעל יד משרד המסחר והתעשייה, ולאחר שהגענו לטיוח מסויים בהגענו לפתרון, ונדמה היה לנו שאנו יכולים לברך על המוגמר, משרד אחר הוציא רשיון יבוא על אותו מוצר בסכום של 52 אלף דולר.

אני חושב שהוועדה הצבורית שקיימת ליד משרד אחד, אינה יכולה להתפצל להרבה ועדות. אבל אם נקבל את הנוסחה, שעל סחורות מוגמרות צריכה להחליט ועדה אחת, הדבר יגרום לבלימת הפירצות.

היו"ר מ. בנטוב: תסביר בבקשה כיצד פועלת הוועדה שלכם.

מר קולטון:

אמיהצביע עלי דוגמאות קונקרטיים, אני מוכן לטנות עליהן. אבל אני טבור שכל הרשיונות לסחורות מוגמרות צריכות להמאצ פרשות אחת. דעתי היא, כי אפשר היה להעסיק את כל מחזורי העבודה בישוב בעבודה יצרנית, ואף לגרום למחסור בידיה עובדיה, אילו התקדמנו בנקודה זו. אני מציין בספור שמאז קיימת הועדה הצבורית ליד משרד המסחר וההעשיה - וזה כבר שנה וחצי - חלה התקדמות רבה. אבל עדיין לא בלמנו את כל הפיזיות.

מר לביא טאל על הערך המוסף של החנויות לצפייה. במקרה למפעל המקומי הפייצר חנויות אלה הצטבר נסיון רב ואפוא להתברך בקושר צביצוץ כלו. הערך המוסף של החנויות הוא 70 אחוז. גם מחיר החנויות, בארץ מחקבל על הדעה. אנו המליצנו על אי-הבאת החנויות מחו"ל, אף אינני יודע מדוע לא קבלו את עצתנו.

גם על ידי החנויות המסחרית נכנסים לארץ מוצרים מוגמרים הפוגעים קשות בתוצרת הארץ. לרוגמה: אורז מנופץ. הצעתנו בנקודה זו היא - שיתוף פעולה מלא בין מנהלי האגף והועדה הצבורית להגנת תוצרת הארץ בטרם נחממים החנויות.

אני חושב שאין פתרון לבעיית העולים המסקיעים, אף באופן תיאורטי כל עולה מסקיע יכול להכניס 14 אלף דולר, ועוד 25 אלף דולר על כל ראש משפחה, ובמקרה שישנה במטפחה שני בנים נשואי. והזו עצמאיים, הם נחשבים לראשי משפחה, ופזו הסכום מגיע לממדים רציניים. בנתיאי לא תחסדו בנו בצרות עיין לעליה. השאלה היא רק, אר עליה זו בונה את הארץ או לא. על כן בטטה זה אני חושב, ישאלסור ליבוא ללא רשיון, צריך להנתן על ידי הועדה הצבורית. שחד עם זאת אנו מציעים להחרימ את הסחורות המובאות ללא רשיון אבל בתנאי שסחורות אלו תלכנה לייצוא.

גורם נוסף להבאת מוצרים מוגמרים הוא המחסור באשראי. ופה דרושה התערבות הכנסת. אם ינתן כרדיט ליצרן המקומי בהמרי גלם, הוא יוכל לתת כרדיט יותר ארוך.

את תוגשמנה כל ההצעות הללו, אני מאמין שתוך תקופה קצרה נוכל לגרום לרכוץ העטוקה בארץ ולבלזמת הפיזיות.

א. בבה:

ברור שעד כמה שהדבר נוגע לפעולה תחיקתית, הכנסת לא מוכל לחוקק עוד הרבה חוקים. אבל שדכנעתי שיש צורך באמצעים אומינויסטרטזבים כדי לפתור בעיה זו. לכן היה רצוי להיו"ר יזמן להתיעצות משותפת את כל הגורמים, משרד המסחר וההועשיה, המכט, מרכז ההשקעות, והעולה-המסקיע, וזמר נטכט עצה.

היו"ר מ. בנטוב:

היות וגם אלי פנו, אני ייוצה לה ביא ליזיעחכח את הפניות שנתקבלו אלי:א) התייעה אלי פניה נוספת ב ענין חנויות האפיה, ולדעתי זה מחקבל על הדעת.

ב) פנתה אלי חברה לתעשיית כדים.

ג) פנתה אלי חברה למכשירי כתיבה וקיבוץ בית-קמה המייצר מכשירי כתיבה.

ד) פנתה אלי חברה מנדוקט המייצרת מכונות הפירה. חברה זו מייצרת 200 מכונות לחודש, ויכולה לייצר מספר גדול יותר, אך פתאום הופיעו בשוק מכונות יפניות.

ה. פנתה אלי חברה "ארד" והפעל למודדי מים. מפעל זה מייצר 20 אלף מודדי מים ויכול לייצר 36 אלף. לונני שנה קבל מיישהו רשיון ליבוא מודדי מים ב-10 אלפים דולר. דברתי עם מליד החקלאות ואמרו לי שזה נתן לבטייזן. בינתים מתברר שנתנו רשיון ל-60 אלף מוגנונית גוספים בטכום של 180 אלף דולר.

ישנן שלושה גורמים ליבוא המתחרה בתוצרת הארץ: יש שורה של רשיונות יבוא הנחה חחה לגל הייצור, כביכול. גורם שני, אלה הם העולים, וגורם שלישי - יבוא ללא רשיון.

יש טורה של קטגוריות שונות. יש קטגוריות שבהן
הבעיה היא - אמצעים אדמיניסטרטיביים, כדי להגביר את השגחת המכס. יש בעיות
שפתרוןן מחייב הסדר חדש, כמו בעיית העוליות החדשים. על כן אינני חושב
שהתעצות משותפת חועיל לנו. אני חושב, שמוטב לרכז את כל העובדות הקשורות
בביצוע מפורפק. אני מוכן לפנות למבקר המדינה, בשם ועדת הכלכלה, ולבקש
לבדוק כל אחד מהמקרים האלה.

ט. בבה: כיצד יתכן שועדת הכלכלה תפנה למבקר המדינה?

היו"ר מ. בנטוב: אשר לבעיות הנוגעות למכס, אני מציע שנומין את
נציגי המכס, ונברר אתם מה אפשר לעשות בשטח זה. בשער
המקרים, מקרים שהם בבחינת מתן רשיונות חמושים, אני מציע שנפנה למשרדים
ונבקש חטובות.

ט. לביא: אני רוצה לשאול את חברי הועדה להגנת תוצרת הארץ, מה
אפשר לעשות כדי שיצרניים המקומיים לא ינפחו את רווחיהם?
שמעתי משר המסחר והתעשייה שיטנם מקרים, שכאשר אין מביאים אותם מוצרים מחו"ל,
היצרניים המקומיים מעלים את המחירים.

אשר להיעת היו"ר, הרי במקום לפנות למבקר המדינה, אני
מציע שועדת הכלכלה תכניס הצעה לטור היו"ר שהכנסת תדון בשאלת ההגנה על
תוצרת הארץ.

מ. רונן: לשאלת מר לביא - הועדה להגנה על תוצרת הארץ אינה
ממליצה ואינה מגינה על שום מוצר מתוצרת הארץ אלא
בתנאי שיהיה בטיב טוב, במחיר מתקבל על הוצעת ואין בו משום ניצול לרעה של
היצרן.

היו"ר מ. בנטוב: אני רוצה לבקש את חברי הועדה להגנה על תוצרת הארץ
להמציא לנו תזכיר קצר בכתב על המקרים הקונקרטיים
של יבוא הפוגע בתוצרת הארץ.

אני מודה לחברי הועדה להגנה על תוצרת הארץ. ובזה
אני נועל את הישיבה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.30